

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

प्रथमसत्रार्द्धम्

PGDCVS-1

प्रथमपत्रम्

प्रस्तावना –

- वैदिकवाङ्मये ऋग्वेदीयसूक्तानाम् अध्ययनम् अतीव महत्त्वं भजते । चतुर्षु वेदेषु अभ्यर्हितस्य वेदस्य सूक्ताध्ययनम् अस्मिन् पत्रे विधीयते । सहैव शुक्लयजुर्वेदीयपुरुषसूक्तस्य, शिवसङ्कल्पसूक्तस्य, अथर्ववेदस्य पृथिवीसूक्तस्य च अध्ययनम् अस्मिन् पत्रे विधीयते ।

उद्देश्यम् –

- विविधसूक्तानां भाष्याध्ययनम् ।
- शुक्लयजुर्वेदप्रोक्तं पुरुषसूक्ताध्ययनेन सृष्टिविषयकज्ञानार्जनम् ।

सङ्गतिः –

- वैदिकवाङ्मये ऋग्वेदस्य स्थानं महत्त्वपूर्णमस्ति । अतः ऋग्वेदस्य प्रमुखसूक्तानाम् अध्ययनम् अत्र निहितम् ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण	क्रेडिट
PGDCVS-1 प्रथम पत्र	विषय	कुल 5
	Unit – 1	02
	<ul style="list-style-type: none"> ● अग्निसूक्तम् (ऋ.1.1) इन्द्रसूक्तम् (ऋ.2.12) ● सवितृसूक्तम् (ऋ. 1.35) उषस्सूक्तम् (ऋ. 4.51) 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● शु.य.वा.संहिता 31 तमः अध्यायः (पुरुषसूक्तम्) 	
Unit – 3	01	
	<ul style="list-style-type: none"> ● शिवसङ्कल्पसूक्तम् (वा.सं. 34. 1-6), आ ब्रह्मन् (वा.सं. 22.23), द्यौः शान्तिः (वा.सं. 36.17), विश्वानि देव (वा.सं. 30.3), यतो यतः (वा.सं. 36.22) 	
Unit – 4	01	
	<ul style="list-style-type: none"> ● पृथिवीसूक्तम् (अथ. 12. 1-20) 	
फलितांशः	प्रथमपत्रेऽस्मिन् प्रथमम् एककमधीत्य ऋग्वेदस्थ अग्नीन्द्रादिसूक्तानां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। द्वितीयमेककमधीत्य वाजसनेयिसंहितायाः पुरुषसूक्तस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। तृतीयमेककमधीत्य शिवसङ्कल्पादिविधिसूक्तमन्त्रादीनां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । चतुर्थमेककमधीत्य अथर्ववेदस्य पृथिवीसूक्तस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । सम्पूर्णपत्रमधीत्य विद्यार्थिनः वैदिकभाषायाः शैलीं सूक्तगतमन्त्राणामर्थं च ज्ञास्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् । विविधसूक्तानाम् उच्चारणस्य वीडियोमाध्यमेन/प्रत्यक्षरूपेण वा प्रदर्शनम् ।	

D. D. Singh

Dr. D. D. Singh

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-2
द्वितीयपत्रम्

प्रस्तावना –

- वैदिकवाङ्मये ऋग्वेदीयसूक्तानाम् अध्ययनम् अतीव महत्त्वं भजते । चतुर्षु वेदेषु अभ्यर्हितस्य वेदस्य सूक्ताध्ययनम् अस्मिन् पत्रे विधीयते । अत्र विष्णुसूक्तस्य, वाक्सूक्तस्य, रात्रिसूक्तस्य, रुद्रसूक्तस्य अध्ययनम्, अथर्ववेदीयवृष्टिसूक्तस्य च अध्ययनेन विद्यार्थिनः वैदिकसूक्तस्य विविधान् आयामान् ज्ञास्यन्तीति हेतोः अत्र एते विषयाः स्थापिताः ।

उद्देश्यम् –

- विविधसूक्तानां भाष्याध्ययनम् ।
- शुक्लयजुर्वेदप्रोक्तं 36 तमाध्यायस्य अध्ययनम् ।

सङ्गतिः –

- वैदिकवाङ्मये सूक्तानां स्थानं महत्त्वपूर्णमस्ति । अतः ऋग्वेदस्य प्रमुखसूक्तानाम् अध्ययनविषयः अत्र निहितः ।

PGDCVS-2 द्वितीय पत्र	विषय	कुल 5
	Unit – 1 ● विष्णुसूक्तम् (1.154), रुद्रसूक्तम् (ऋ. 2.33) ● वाक्सूक्तम् (ऋ. 10.125), रात्रिसूक्तम् (ऋ. 10.127)	02
	Unit – 2 ● वरुणसूक्तम् (ऋ. 1.25)	01
	Unit – 3 ● शु.य.वा. संहिता अध्याय 36 (1-16)	01
	Unit – 4 ● वृष्टिसूक्तम् (अथ. 4.15)	01
फलितांशः	प्रथममेककमधीत्य विद्यार्थिनः ऋग्वेदस्थविष्णुसूक्त-रुद्रसूक्तादीनां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । द्वितीयमेककमधीत्य ऋग्वेदस्थवरुणसूक्तस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । तृतीयमेककमधीत्य शुक्लयजुर्वेदस्य वाजसनेयिसंहितायाः षट्त्रिंशत्तमाध्यायस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । चतुर्थमेककमधीत्य विद्यार्थिनः अथर्ववेदस्य वृष्टिसूक्तस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । सम्पूर्णपत्रमधीत्य विद्यार्थिनः वैदिकभाषायाः शैलीं सूक्तगतमन्त्राणामर्थं च ज्ञास्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् । विविधसूक्तानाम् उच्चारणस्य वीडियोमाध्यमेन/प्रत्यक्षरूपेण वा प्रदर्शनम् ।	

D. Dey

Dr. S. S. S. S.

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-3

तृतीयपत्रम्

प्रस्तावना –

- वैदिकवाङ्मये ऋग्वेदीयसूक्तानाम् अध्ययनम् अतीव महत्त्वं भजते । चतुर्षु वेदेषु अभ्यर्हितस्य वेदस्य सूक्ताध्ययनम् अस्मिन् पत्रे विधीयते । अत्र ऋग्वेदीयसर्गविचारमण्डितानि हिरण्यगर्भ-नासदीयसूक्ताभ्यां सह श्रद्धासूक्तादीनि अत्र निवेशितानि सन्ति ।

उद्देश्यम् –

- विविधसूक्तानां भाष्याध्ययनम् ।
- श्रौतप्रक्रियायाम् आश्रावणादिमन्त्राणां तात्पर्यज्ञानम् ।

सङ्गतिः –

- वैदिकवाङ्मये सूक्तानां स्थानं महत्त्वपूर्णमस्ति । अतः ऋग्वेदस्य प्रमुखसूक्तानाम् अध्ययनम् अत्र निहितम् । अत्र श्रौतयागे प्रयुज्यमानानाम् आश्रावणादिमन्त्राणां तात्पर्यज्ञानमावश्यकम् । अतः स विषयः यथाग्रन्थं निवेशितः ।

PGDCVS-3 तृतीय पत्र	विषय	कुल 5
	Unit – 1 ● हिरण्यगर्भसूक्तम् (ऋ. 10.121), नासदीयसूक्तम् (ऋ. 10.129) ● अक्षसूक्तम् (ऋ. 10.34)	02
	Unit – 2 ● श्रद्धासूक्तम् (ऋ. 10.151), संज्ञानसूक्तम् (ऋ. 10.191), साम्मनस्यसूक्तम् (अथ. 3.30)	01
	Unit – 3 ● दानसूक्तम् (ऋ. 10.117), कालसूक्तम् (अथ. 19.53)	01
	Unit – 4 ● आश्रावणादिमन्त्रोत्पत्तिकथनम् (तै.सं. 1.6.11), वात्सप्रसूक्तम् – (दिवस्परित्यनुवाकः) (तै.सं. 4.2.2)	01
फलितांशः	प्रथममेककमधीत्य विद्यार्थिनः ऋग्वेदस्य हिरण्यगर्भादिविशिष्टसूक्तानां ज्ञानम् अर्जयिष्यन्ति । द्वितीयमेककमधीत्य ऋग्वेदस्थश्रद्धासूक्त-संज्ञानसूक्तयोः अर्थर्ववेदस्य साम्मनस्यसूक्तस्य च ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । तृतीयमेककमधीत्य दानसूक्तस्य कालसूक्तस्य च ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । चतुर्थमेककमधीत्य श्रौतयागप्रयुक्तानाम् आश्रावणादिमन्त्राणाम् उत्पत्तिं ज्ञास्यन्ति । तैत्तिरीयसंहितोक्तवात्सप्रसूक्तस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । सम्पूर्णपत्रमधीत्य विद्यार्थिनः वैदिकभाषायाः शैलीं सूक्तगतमन्त्राणामर्थं च ज्ञास्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् । विविधसूक्तानाम् उच्चारणस्य वीडियोमाध्यमेन/प्रत्यक्षरूपेण वा प्रदर्शनम् ।	

D. D. Singh

Dr. S. S. Singh

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-4
चतुर्थपत्रम्

प्रस्तावना –

- ब्राह्मणसाहित्ये समाम्नाताः जलप्लावन-वाङ्मनस-संवाद-याज्ञवल्क्यसंवादादिविषयाः महत्त्वपूर्णविषयाः अत्र निवेशिताः सन्ति । वैदिकवाङ्मये ऋग्वेदीयसूक्तानाम् अध्ययनम् अतीव महत्त्वं भजते । चतुर्षु वेदेषु अभ्यर्हितस्य वेदस्य सूक्ताध्ययनम् अस्मिन् पत्रे विधीयते ।

उद्देश्यम् –

- शुनःशेषाख्यानदिविधाख्यान-संवादादिसूक्तानामध्ययनम् ।

सङ्गतिः –

- वैदिकवाङ्मये वर्णितानां कतिपय आख्यानानां, संवादानां च अध्ययनेन वैदिकभाषायाः तत्त्वस्य च अधिगमनम् ।

PGDCVS-4 चतुर्थ पत्र	विषय	कुल 5
	Unit – 1 ● ऐन्द्रमहाभिषेकः (ऐ.ब्रा. 8.3) ● शुनःशेषाख्यानम् (ऐ.ब्रा. 7.13)	02
	Unit – 2 ● जलप्लावन (श.ब्रा. 1.8.1)	01
	Unit – 3 ● वाङ्मनस-संवादः (श.ब्रा.)	01
	Unit – 4 ● अग्निहोत्रगतजनक-याज्ञवल्क्यसंवादः (श.ब्रा.)	01
फलितांशः	प्रथमे एकके ऐन्द्रमहाभिषेकाधिगमप्रसङ्गे विद्यार्थिनः राज्ञां कर्तव्यं कथं स्यादिति ज्ञास्यन्ति । द्वितीये एकके जलप्लावनप्रसङ्गाध्ययनेन पुराणस्मृत्यादिषु प्रतिपादितसृष्टिविषयकः विषयः कथं वेदमूलकः इति ज्ञास्यन्ति । तृतीये एकके वाङ्मनससंवादस्य अध्ययनेन प्रजापतेः उपांशुयजनं किमर्थमिति ज्ञास्यन्ति । चतुर्थे एकके जनकयाज्ञवल्क्यसंवादमाध्यमेन यज्ञतत्त्वम् ज्ञास्यन्ति । सम्पूर्णपत्रमधीत्य विद्यार्थिनः ब्राह्मणग्रन्थेषु वर्णितविषयान् ज्ञास्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् ।	

D. D. Singh

शुनःशेषाख्यानम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

द्वितीयसत्रार्द्धम्
PGDCVS-5
पञ्चमपत्रम्

प्रस्तावना –

- वैदिककर्मणि नित्यत्वेन उपदिष्टं सन्ध्योपासनाख्यं कर्म । तद्विषये तैत्तिरीयारण्यकाध्ययनेन ज्ञास्यन्ति । दशोपनिषत्सु मुख्या ईशोपनिषद् । ब्रह्मतत्त्वप्रतिपादने अनितरसाधारणा कृष्णयजुर्वेदीया कठोपिषद् । बृहदारण्यकोपनिषदि वर्णितः गार्गी-याज्ञवल्क्यसंवादः, याज्ञवल्क्य-मैत्रेयीसंवादः अति प्रसिद्धः । एतेषां विषयाणां ज्ञानमर्जयिष्यन्ति विद्यार्थिनः ।

उद्देश्यम् –

- सन्ध्योपासनकर्मणः महत्त्वप्रतिपादनम् ।
- उपनिषदि वर्णितं तत्त्वप्रतिपादनम् ।
- याज्ञवल्क्यसंवादमाध्यमेन तत्त्वविवेचनम् ।

सङ्गतिः –

- संवादादिसूक्तानामध्ययनात्परं नित्यकर्मत्वेन विहितस्य सन्ध्योपासनस्य महत्त्वज्ञानार्जनम् । उपनिषत्सु वर्णितानां तत्त्वानामधिगमनम् ।

PGDCVS-5 पंचम पत्र	विषय	कुल 5
	Unit – 1 ● तैत्तिरीयारण्यकात् सन्ध्यायामुपयुक्तमन्त्राः (तै.आ. 2) ● ईशोपनिषत् (सम्पूर्णा) (शु.य.वा.सं. 40 तम अध्यायः)	02
	Unit – 2 ● केनोपनिषत् सम्पूर्णा	01
	Unit – 3 ● कठोपनिषदि प्रथमा वल्ली	01
	Unit – 4 ● गार्गी-याज्ञवल्क्यसंवादः, याज्ञवल्क्य-मैत्रेयीसंवादः (बृह.उप.)	01
फलितांशः	प्रथमे एकके तैत्तिरीयारण्यके उपदिष्टान् सन्ध्यावन्दनमन्त्रान् अधीत्य नित्यकर्मणि सन्ध्यावन्दनस्य महत्त्वं ज्ञास्यन्ति । उपनिषत्सु ईशोपनिषदः महत्त्वं च ज्ञास्यन्ति । द्वितीये एकके सामवेदस्य केनोपनिषदम् अधीत्य प्रश्नोत्तरमाध्यमेन तत्त्वज्ञानविषयकं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । तृतीये एकके कठोपनिषदः अध्ययनेन नचिकेतसः आख्यानमाध्यमेन कीदृशः शिष्यः स्यादिति ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । चतुर्थे एकके बृहदारण्यकोपनिषदि याज्ञवल्क्यसंवादस्य अध्ययनेन प्राचीनवैदिकस्त्रीणां वैदुष्यविषये साम्प्रतिकं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । सम्पूर्णपत्रस्याध्ययनेन आरण्यके उपनिषदि च वर्णितानां विषयाणां साम्प्रतिकं शास्त्रीयं च महत्त्वं ज्ञास्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् ।	

D. Dasgupta

शुभम्

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-6

षष्ठपत्रम्

प्रस्तावना –

- चतुर्वेदभाष्यकृता सायणाचार्येण विरचिता ऋग्वेदभाष्यभूमिका वेदार्थज्ञानार्जने महत्त्वपूर्णग्रन्थः अस्ति । अतः स ग्रन्थः अत्र सन्निवेशितः । प्रसिद्धपाश्चात्यवैदिकविदुषामपि ज्ञानं पत्रस्यास्य अध्ययनेन प्राप्स्यन्ति ।

उद्देश्यम् –

- भूमिकालेखनपद्धतेः अवबोधनम् ।
- वेदापौरुषेयत्वप्रतिपादने सामर्थ्यसम्पादनम् ।
- यजुर्वेदस्य प्राधान्यावगमनम् ।
- पाश्चात्यवेदविदुषां विषये ज्ञानसम्पादनम् ।

सङ्गतिः –

- वैदिकतत्त्वानामधिगमे श्रीमत्सायणाचार्यविरचितायाः ऋग्वेदभाष्यभूमिकायाः महद्योगदानं वर्तते । अत एव स ग्रन्थः अत्र सन्निवेशितः । प्राचीनवेदभाष्यकाराणां सहैव पाश्चात्यवेदविदुषामपि ज्ञानं शोधदृष्ट्या महत्त्वपूर्णं वर्तते । अतः सः विषयः अत्र नियोजितः ।

PGDCVS-6	विषय	कुल 5
षष्ठ पत्र	Unit – 1	02
	<ul style="list-style-type: none"> ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (आदितः मन्त्रप्रामाण्यपर्यन्तम्) ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (अर्थवादप्रामाण्यनिरूपणात् समाप्तिपर्यन्तो भागः) 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● श्रीमत्सायणकृता ऋग्वेदभाष्यभूमिका (वेदाङ्गानामुपयोगिता) 	
	Unit – 3	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रसिद्धभारतीयवेदभाष्यकाराः 	
	Unit – 4	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रसिद्धपाश्चात्यवेदभाष्यकाराः 	
फलितांशः	ग्रन्थस्य भूमिका कथं स्यात्, विषयस्य प्रतिपादनं कथं कर्तव्यं, शास्त्रीयपद्धत्या तर्कप्रणाली कथं स्यात्, कीदृशस्य विषयस्य सन्निवेशः भूमिकायां स्यादित्यादिविषयानां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । ततः प्रसिद्धभारतीय-परम्परागतवेदभाष्यकाराणां पाश्चात्यवेदव्याख्यातृणां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । सम्पूर्णपत्रस्याध्ययनेन भूमिकाविषये वेदभाष्यकाराणां च विषये विद्यार्थिनः ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् ।	

D. Dayal

प्रश्नपत्राध्यापकः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-7

सप्तमपत्रम्

प्रस्तावना –

- वेदमन्त्राणां स्वरज्ञानं परमावश्यकम् । स्वरपरिवर्तनेन अर्थपरिवर्तनमपि भवति । वेदमन्त्राणां विस्वरपाठेन अनर्थः भवति । तन्निवारणाय स्वरनियमानाः ज्ञातव्याः । बहवः शिक्षाग्रन्थाः प्रातिशाख्यग्रन्थाः च स्वरविषयकनियमान् बोधयन्ति । पाणिनीयशिक्षायां 'मन्त्रो हीनः' इति पद्येन स्वरमहत्त्वं सुष्ठु प्रतिपादितम् ।

उद्देश्यम् –

- वेदमन्त्राणां स्वरोच्चारणमहत्त्वकथनम् ।
- वैदिकभाषायाः वैशिष्ट्यबोधनम् ।
- वैदिकभाषायां प्रयुक्तानां विशिष्टशब्दानां ज्ञानम् ।

सङ्गतिः –

- सर्वे वेदमन्त्राः स्वरपाठयुक्ताः भवन्ति । स्वरज्ञानं विना प्रयुक्तस्य मन्त्रस्य फलं न लभ्यते । अतः तज्ज्ञानाय एष विषयः अत्र निवेशितः ।

PGDCVS-7	विषय	कुल 5
सप्तम पत्र	Unit – 1 ● वैदिकस्वरपरिचयः, सामान्यस्वरनियमाः ● प्रातिपदिकस्वराः, विभक्तिस्वराः, प्रत्ययस्वराश्च	02
	Unit – 2 ● समासस्वरः आख्यातस्वराश्च	01
	Unit – 3 ● वैदिकभाषायाः वैशिष्ट्यानि	01
	Unit – 4 ● वैदिकभाषायां व्यत्ययः, लेट्-लकारः, तुमुनर्थकप्रत्ययाश्च	01
फलितांशः	प्रथमं द्वितीयं च एककम् अधीत्य विद्यार्थिनः वैदिकमन्त्रेषु स्वरस्य महत्त्वं, स्वरनियमान्, स्वरेण अर्थवैपरीत्यं कथं भवतीत्यादिविषयं ज्ञास्यन्ति । तृतीयं चतुर्थं च एककम् अधीत्य विद्यार्थिनः लौकिकभाषातः वैदिकभाषा कियद्वैशिष्ट्यं व्यत्ययश्च भवतीति ज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् । विविधमन्त्राणां स्वरोच्चारणभेदनस्य वीडियोमाध्यमेन/प्रत्यक्षरूपेण वा प्रदर्शनम् ।	

D. Dayal

Dr. S. S. S. S.

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-8

सप्तमपत्रम्

प्रस्तावना –

- वेदानां षडङ्गानि भवन्ति । वेदाङ्गज्ञानं विना मन्त्रार्थः दुरबोधः । अतः समासेन वेदस्य षडङ्गानां लक्षणं प्रयोजनं चात्र बोध्यन्ते । वेदे वर्णितानां प्रकृति-विकृतियागानां परिचयः अपि अत्र निवेशितः ।

उद्देश्यम् –

- शिक्षादि षड् वेदाङ्गानां प्राथमिकं ज्ञानम् ।
- प्रकृति-विकृतियागानां परिचयः ।

सङ्गतिः –

- वेदार्थवगमनाय अपेक्षितं षडङ्गज्ञानम् । अपि च षडङ्गसहितवेदाध्ययनं श्रुतिविहितम् । प्रायः मन्त्राः विनियोगदृशा व्याख्यातः । अतः श्रुतौ वर्णितानां कतिपय प्रकृति-विकृतियागानां परिचयज्ञानम् ।

PGDCVS-8	विषय	कुल 5
अष्टम पत्र	Unit – 1	02
	<ul style="list-style-type: none"> ● वेदाङ्गानां परिचयः ● निरुक्तम् – षड्भावविकारः, नामपदानाम् आख्यातत्वम्, वेदमन्त्राणां सार्थकता 	
	Unit – 2	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● निरुक्तस्योपयोगिता, निर्वचनसिद्धान्तः, दैवतकाण्डस्य भूमिका 	
	Unit – 3	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रमुखवैदिकच्छन्दांसि 	
	Unit – 4	01
	<ul style="list-style-type: none"> ● वैदिकयागानां सामान्यपरिचयः 	
फलितांशः	प्रथममेककमधीत्य विद्यार्थिनः व्याकरणादिषण्णां वेदाङ्गानां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति। द्वितीयमेककमधीत्य निरुक्तप्रोक्तं षड्भावविकारविषयकज्ञानं प्राप्स्यन्ति । तृतीयमेककमधीत्य विद्यार्थिनः गायत्री-उष्णिगादिप्रमुखवैदिकच्छन्दासां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । चतुर्थमेककमधीत्य विद्यार्थिनः दर्शपूर्णमासादिश्रौतयागानां सामान्यज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।	
प्रश्नपत्राध्यापनविधिः	एतत्पत्रान्तर्गतान् विषयान् समासेन प्रस्तूय व्यासपद्धत्या अवबोधनम् । विविधवैदिकयागानां वीडियोमाध्यमेन प्रदर्शनम् ।	

D. Dayal

अध्यक्षः

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः, नवदेहली
SYLLABUS FOR PG DIPLOMA IN VEDIC STUDIES

PGDCVS-9

नवमपत्रम्

प्रस्तावना –

● पाठ्यक्रमे अधीतविषयाणां परीक्षणं मूल्याङ्कनं च आवश्यकम् । अतः एतत् पत्रं परियोजनादिकार्याय निर्दिष्टम् ।
उद्देश्यम् –

● प्रायोगिकादिकार्यद्वारा छात्राणां मूल्याङ्कनम् ।

सङ्गतिः –

● प्रायोगिक-परियोजनाद्वारा अधीतविषयस्य दार्ढ्यसम्पादनम् ।

PGDCVS-9	विषय	कुल 2
नवम पत्र (प्रायोगिकम्)	Unit – 1 ● वाक्परीक्षा/सूक्तमन्त्रादिपाठोच्चारणप्रदर्शनम्/प्रदत्तकार्यम्/परियोजना	02
फलितांशः	मूल्याङ्कने साफल्यसम्पादनेन पाठ्यक्रमे उत्तीर्णाः भवन्ति ।	

पाठ्यक्रमे पत्राणां विभागः –

प्रथम सत्रार्द्ध	–	04 पत्राणि (4x5 = 20 क्रेडिट)
द्वितीय सत्रार्द्ध	–	04 पत्राणि (4x5 = 20 क्रेडिट)
प्रदत्तकार्यम्/वाक्परीक्षा	–	01 पत्रम् (1x2 = 2 क्रेडिट)
आहत्य	–	09 पत्राणि (4+5 = 09 पत्राणि)
क्रेडिट	–	42 क्रेडिट (20+20+2 = 42 क्रेडिट)

D. Dey

Dr. S. K. Singh